

Opmerkingen over Gemerts prehistorie

door Jan Timmers

In de nieuwe gemeentegids van Gemert zijn onder de kop "Geschiedenis van Gemert in het kort" elf regels gewijd aan de Gemertse prehistorie. Enige opmerkingen hierover zijn op zijn plaats. De vermelde gegevens zijn allemaal ontleend aan de opgraving op de Kranenbraken in 1956. Daardoor is het overzicht verre van compleet. Verder zijn de wel vermelde zaken niet allemaal juist weergegeven.

Op de eerste plaats wordt vermeld dat de oudste bewoningssporen uit de gemeente Gemert aangetroffen werden op de Kranenbraken. Dit is niet helemaal juist. Tijdens de opgraving op de Kranenbraken zijn geen bewoningssporen aangetroffen.

Het gevonden mesolithisch materiaal^{a)}, de gevonden urn en de overige sporen maken bewoning of verblijf in de naaste omgeving wel waarschijnlijk maar het zijn geen nederzettingssporen. De oudste sporen van dergelijke aard zijn overigens niet gevonden op de Kranenbraken maar op de Vossenbergh (Elsendorp) en dateren uit het midden paleolithicum (1).

Vondsten uit het mesolithicum zijn niet alleen bij de al genoemde opgraving op de Kranenbraken gevonden, maar verspreid over een groot gebied binnen de gemeente Gemert. Afgelopen winter zijn op een aantal plaatsen vuursteenafslagen gevonden, omdat dit geen werktuigen zijn is het moeilijk met zekerheid te zeggen of ze dateren uit het mesolithicum, maar waarschijnlijk is dit wel. Daarmee is het aantal plaatsen in de gemeente Gemert waar mesolithisch materiaal is gevonden toegenomen tot ruim tien.

Verder wordt in de gemeentegids vermeld dat de urn die op de Kranenbraken werd gevonden een Deverel urn zou zijn. De naam Deverel urn, die ontleend is aan een Engels urntype, is ech-

ter verouderd. Deze urnen dateren uit de bronstijd en worden tegenwoordig al naar gelang hun vorm en versiering aangeduid met Hilversum-urn, Drakestein-urn of Laren-urn (2). De gevonden urn is echter een urn van het Harpstedt-type en dateert uit de vroege ijzertijd (+ 500 voor Chr.). Wel is het juist dat uit de opgraving gebleken is dat de Kranebraken al sedert de negende eeuw als akkerland in gebruik is.

Meer gegevens over Gemerts prehistorie kunnen gevonden worden in het artikel in Gemerts Heem (1) waarnaar hierboven al werd verwezen.

Overigens wil ik van de gelegenheid gebruik maken om een foutje in het genoemde artikel te herstellen. In dat artikel staat vermeld dat er op Gemerts gebied twee neolithische bijlen gevonden zouden zijn, terwijl er tot nu toe slechts één bekend is, afkomstig van de Vossenbergring te Elsendorp. De schrijver van het stukje in de gemeentegids is dus niet de enige die fouten maakt.

Opmerkingen redactie.

In de nieuwe gemeentegids van Gemert (april 1980) staan nog een groot aantal onjuistheden meer vermeld. Indien de auteur van genoemd artikel de literatuur van de laatste jaren en de Heemkundekring geraadpleegd had, had dit voorkomen kunnen worden. Wij voelen ons daarom genoodzaakt in een volgend Gemerts Heem hierop nader terug te komen.

NOTEN:

- (1) Jan Timmers, Globale schets van Gemerts prehistorie in Gemerts Heem jrg. 21 nr. 4 1979 blz. 111.
- (2) Zie hiervoor o.a. G. Beex, Archeologisch overzicht van Noord-Brabant, 'SHB 1971.

